

BİLGİ KARTI 2

GÜVENLİ İNŞAAT

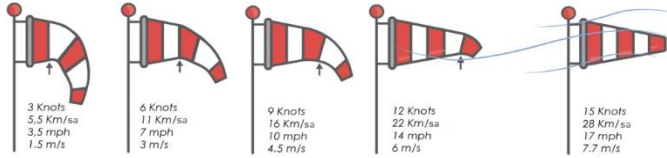
RÜZGÂRLI HAVADA ÇALIŞMA RÜZGÂR HIZI

Etkiler ve değişim

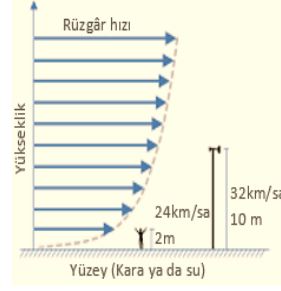
Rüzgârlar, bilhassa serin ve soğuk kış sıcaklıklarıyla birleştiğinde, dış ortamlarda çalışmayı hem zihinsel hem de fiziksel olarak oldukça zor hale getirebilir. Ancak rüzgâr etkisi sadece bu rahatsızlıklar ile ibaret olmayıp çalışan hayatını tehdit edecek seviyelere de ulaşabilir ve artan hipotermi ve soğuk ısırması riskinden yüksekte çalışırken çatıdan düşme ihtimaline kadar ciddi sonuçlar ortaya çıkabilir.

Rüzgârın oluşturacağı olumsuz durumların derecesini belirleyen en önemli faktörlerden birisi de rüzgâr hızıdır. Rüzgâr hızı; nesnelere üzerine etki eden kuvvet miktarını belirlemekte ve dolayısıyla ekipman veya yapı stabilitesi ya da çalışan dengesi gibi güvenlik açısından önemli unsurlar doğrudan etkilenmektedir.

İşyeri ve çevresindeki ortalama rüzgâr hızının yanı sıra sürtünme kaynaklı türbülans, rüzgâr makası (kesmesi) gibi durumlardan kaynaklı kısa süreli (tipik olarak 20 saniyeden az) rüzgâr hızındaki ani artışlar da mutlaka göz önüne alınmalıdır. Bu ani hız artışlarının rüzgârın, ağaç veya binalar gibi yüzey tabanlı engellerin etrafında esmesi durumunda da ortaya çıkabileceği unutulmamalıdır.

Çalışma alanı ve çevresindeki rüzgâr hızına günlük hava raporları aracılığıyla erişilebilir. Ancak bu raporların rüzgâr hareketlerine dair genel fikir vermesi ve rüzgârın zamanı ile seviyesini kesin olarak bilmenin zor olması rüzgârı daha da tehlikeli kılmaktadır. Özellikle kuvvetli rüzgârlar sebebiyle elektrik arızaları, yapılarda hasarlar ve araç ulaşımında aksamalar yaşanabilir ve yaralanma ve ölümler gerçekleşebilir.

Yükseklik arttıkça rüzgâr hızının da daha fazla olacağına farkında olmak önemlidir. Yapıların üst katlarına çıkıldıkça hız artmakta ve örneğin zemin seviyesinden 20 m yukarıda % 50 daha fazla olabilmektedir.

Ayrıca tepe, sırt ve uçurum gibi topografyadaki değişiklikler de rüzgârın hızını artırmakta olup tepeye yakın bir yapı nispeten düz bir arazideki yapıdan daha fazla rüzgâr yüküne maruz kalabilmektedir.

Hız sınırı

Rüzgârlı havada güvenli bir çalışma için; işyerinin konumu, rüzgârın yönü, çalışma yüksekliği, çalışma ortamı, erişim ekipmanı, yapılan iş ile kullanılan alet ve malzemeler gibi unsurlar ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Çalışma günü ve hatta saat diliminin dahi önemli olabileceği bilinmelidir. İSG mevzuatı kapsamında da bu değişken koşullar ve farklı uygulamaların olabileceği göz önüne alınarak rüzgârlı havada çalışmaya yönelik belirlenmiş bir hız sınırı değeri bulunmamaktadır.

Uluslararası literatürde, değerlendirme yapmaya başlarken yararlanılabilecek bazı kılavuzlar yer almakta olup aşağıda çeşitli ülke örnekleri belirtilmiştir:

- Birleşik Krallık Sağlık ve Güvenlik İdaresi, 37 km/sa hızı aşan rüzgârların kişinin dengesini etkileyeceğini belirtmekte ve yapılacak işe bağlı olarak çatı çalışmalarının durdurulmasına yönelik hız sınırlarını 27 km/sa ve 37 km/sa olarak önermektedir.
- ABD düzenlemeleri (OSHA), YSİP ile çalışmalarda 32 km/saati aşan hallerde değerlendirme yapmayı gerekli kılmaktadır.
- Kanada Ontario Çalışma Bakanlığı, rüzgâr hızının 40 km/saati aştığı durumlarda asılı erişim donanımı ile çalışma yapılmayacağını belirtmektedir.

Ayrıca görsel verilere dayanarak değerlendirme imkânı sunan Beaufort (Bofor) Ölçeği (Bkz. Bilgi Kartı 4) gibi yöntemlerden de yararlanılabilmektedir.